

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/17593/2024

www.lausuntopalvelu.fi

AMKEN lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi tekoälyasetuksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki mm. suurriskisten tekoälyjärjestelmien valvonnasta. Ehdotettua lakia sovellettaisiin EU:n tekoälyasetusta täydentävästi, jolloin toimivaltaisille markkinavalvontaviranomaisille annettaisiin keskeinen rooli käytännön työssä. Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry tarkastelee ehdotusta ammatillisen koulutuksen järjestäjien näkökulmasta.

Vaikutusten arviointi

Komission vaikutustenarvioinnin perusteella asetuksella vahvistetaan oikeusvarmuutta, ihmisten luottamusta tekoälyyn, tekoälyjärjestelmien rajat ylittävää liikkumista sekä ehkäistään sitä, että jäsenvaltiot ryhtyisivät yksipuolisiin toimiin, jotka johtaisivat sisämarkkinoiden pirstaloitumiseen.

Viranomaisilta saadut arviot ovat kuitenkin olleet alustavia ja niihin on liittynyt merkittäviä epävarmuuksia muun muassa asetuksen toimeenpanon aikaisesta vaiheesta johtuen. Epävarmuutta liittyy esimerkiksi olennaisesti siihen, kuinka paljon asetuksen soveltamisalaan kuuluvilla eri aloilla voidaan tulevaisuudessa ennakoita tekoälyjärjestelmiä kehitettävän tai käytettävän.

AMKE peräänkuuluttaaakin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle toteutettavaa tarkempaa vaikutusarviointia. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien on pystyttävä rakentamaan toimintaansa luotettavien arviointien pohjalle mm. henkilöstöltä vaadittavaan tekoälyosaamiseen liittyen.

Muut kommentit HE -luonnoksesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Opetushallitus työstävät parhaillaan tekoälyn tukimateriaalia mm. koulutuksen järjestäjien käyttöön. AMKE totesi ensimmäisen vaiheen lausunnossaan, että elokuussa 2024 voimaan astuneen asetuksen vaatimukset ja velvoitteet ovat kannatettavia, mutta ammatillisen koulutuksen järjestäjät tarvitsevat tietoa ja ohjeistusta asetuksen käytännön soveltamisessa. Tilanne on ennallaan nyt hallituksen valmistellessa asetuksen toimeenpanoon liittyvää lainsäädäntöä.

Tukimateriaalin suosituksista tekoälyn ja oppimisanalytiikan käyttöä koskeva suositus linjaa hyvin ammatillisen koulutuksen järjestäjän roolia tekoälyn hyödyntämisessä. AMKE painottaa, että pedagoginen näkökulma on huomioitava myös asetukseen liittyvän lainsäädännön toimeenpanossa. On olennaista määritellä, mitä koulutuksen järjestäjän odotetaan käsittelevän opetuksessa tekoälyyn liittyen ja miten tekoäly on huomioitava ammatilliseen koulutuksen näyttötilanteissa.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Peter Pahlman
asiantuntija

Lisätiedot: asiantuntija Peter Pahlman, 040 015 1324, peter.pahlman@amke.fi